

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๔๒๒

วันอังคาร ที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายบรรชิต สิงหเสนี	โฆษกกรรมการ
๕. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๖. นางกัระณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเชียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๑. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๒. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๓. พลตรี วีระ โรจน์นาศ	กรรมการ
๑๔. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๕. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๖. นายอัชพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๗. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๘. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๙. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นางจรี วิจิตรวาทการ

(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายจันทพันธ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ร่ำริน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นายเจษฎ์ โทณะวณิก

๒. ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ

๓. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสาวศุภรดา เชื้อรอด

๒. นางสาวธิดิพร วิชัยธนพัฒน์

ผู้ช่วยดำเนินงานของกรรมการ

นายอรรถสิทธิ์ กันมล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง

ผู้อำนวยการฝ่ายพัฒนาหลักกฎหมายปกครอง

๒. นายพัชโรดม สิมพิชเสีเยอร์

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี

๓. นางรัชณี รุจิขจรเดช

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๔. นางสาวจิระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๕. นางสาวอนิษา เกษมสันต์ ณ อยุธยา

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม

สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้ง

๑. นายณัฐ เล่าสีห์สกุล

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๑

๒. นางสาวสง่า ทาทอง

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ

๓. นางสาวพิมพ์สุทธิษา โชติชินเกษม

พนักงานการเลือกตั้ง

๔. นายสนธยา คำผา

พนักงานการเลือกตั้ง

๕. นายเมธา ไชยสุขัง

พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๑๐.๒๕ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม ได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๒๑ วันศุกร์ ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ควรนำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... มาประกอบการพิจารณาด้วย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ควรชี้แจงต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วยว่า คณะอนุกรรมการได้ปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ตามความเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในประเด็นใดบ้าง

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการได้ปรับปรุงเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... จำนวนสามสิบเก้าประเด็นตามความเห็นของที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ และได้ปรับปรุงเนื้อหาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ตามที่คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

คณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ที่ประชุมพิจารณา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่หลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หลักการ

“ให้มีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบหลักการของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... โดยไม่มีการแก้ไข

เหตุผล

“โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อมีการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เสนอแก้ไขเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เป็นดังนี้ “โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเหตุผลของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... เป็นดังนี้

“โดยที่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้มีการดำเนินการจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

“ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... โดยไม่มีการแก้ไข

คำปรารภ

“โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๗ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เพื่อให้การดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ซึ่งการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว”

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า การบัญญัติความว่า “และมาตรา ๓๗” ในวรรคสองของคำปรารภ อาจไม่เหมาะสม เนื่องจากมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญ เป็นเรื่องสิทธิในทรัพย์สิน การสืบมรดก และการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า เหตุที่บัญญัติความว่า “และมาตรา ๓๗” ในวรรคสองของคำปรารภ เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคล เช่น การกำหนดห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งดำเนินธุรกรรมทางบัญชี เป็นต้น

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจดำเนินการกับทรัพย์สินของผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ คำปรารภของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ จึงต้องกำหนดให้ชัดเจนว่ามีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามมาตรา ๓๗ ของรัฐธรรมนูญ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบคำปรารภของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑

“มาตรา ๑ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ....”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๒

“มาตรา ๒ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๒ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓

“มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓) ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญบางฉบับมีผลบังคับใช้ต่อไป ลงวันที่ ๗ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๗ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ร่างมาตรานี้ได้กำหนดให้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบถ้วนแล้วหรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้ได้กำหนดให้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบถ้วนแล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๓ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๔

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง

“ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง” หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“ผู้สมัคร” หมายความว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“วันเลือกตั้ง” หมายความว่า วันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดให้เป็นวันเลือกตั้ง

“การเลือกตั้ง” หมายความว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“เขตเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดเป็นเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

“หน่วยเลือกตั้ง” หมายความว่า ท้องที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง

“ที่เลือกตั้ง” หมายความว่า สถานที่ที่กำหนดให้ทำการลงคะแนนเลือกตั้ง และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดขึ้นโดยรอบที่เลือกตั้ง

“จังหวัด” หมายความว่า รวมถึงกรุงเทพมหานครด้วย

“อำเภอ” หมายความว่ารวมถึงเขตด้วย

“ตำบล” หมายความว่ารวมถึงแขวงด้วย

“ศาลากลางจังหวัด” หมายความว่ารวมถึงศาลาว่าการกรุงเทพมหานครด้วย

“ที่ว่าการอำเภอ” หมายความว่ารวมถึงสำนักงานเขตด้วย

“เทศบาล” หมายความว่ารวมถึงเมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ได้กำหนดบทนิยาม คำว่า “กรรมการ” คำว่า “สำนักงาน” คำว่า “เลขาธิการ” และคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” จึงควรเพิ่มบทนิยามของคำดังกล่าวไว้ในร่างมาตรา ๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกย่องกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มากนัก คณะอนุกรรมการจึงไม่ได้กำหนดบทนิยามคำว่า “เลขาธิการ” และคำว่า “สำนักงาน” ไว้ในร่างมาตรา ๔ นี้ด้วย

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่ประธานในที่ประชุม กล่าวว่า ควรแก้ไขความในร่างมาตรา ๔ โดยเพิ่มบทนิยามคำว่า “กรรมการ” เนื่องจากคำว่า “กรรมการ” ตามร่างมาตรา ๔ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... หมายความว่ารวมถึงประธานกรรมการการเลือกตั้ง และเพิ่มบทนิยามคำว่า “พนักงานเจ้าหน้าที่” ไว้ในร่างมาตรา ๔ ด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรพิจารณาเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้เสร็จสิ้นก่อน จึงจะทราบว่าควรแก้ไขหรือเพิ่มบทนิยามในร่างมาตรา ๔ อย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กล่าวถึงเลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้งในหลายมาตรา จึงควรกำหนดบทนิยามคำว่า “เลขาธิการ” ไว้ในร่างมาตรา ๔ ด้วย

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกย่องกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการขอตรวจสอบเนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เปรียบเทียบกับร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ว่าควรปรับปรุงหรือเพิ่มบทนิยามในร่างมาตรา ๔ อย่างไรเพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาต่อไป

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๔

มาตรา ๔/๑

“มาตรา ๔/๑ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้กำหนดไว้เป็นการอื่น การใดที่กำหนดให้แจ้ง ยื่น หรือส่งหนังสือหรือเอกสารให้บุคคลใดเป็นการเฉพาะ ถ้าได้แจ้ง ยื่น หรือส่ง หนังสือหรือเอกสารให้บุคคลนั้น ณ ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ที่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียนตามกฎหมาย ว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ให้ถือว่าได้แจ้ง ยื่น หรือส่งโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว และในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประกาศหรือเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็น การทั่วไป ให้ถือว่าการประกาศหรือเผยแพร่ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใด ที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก เป็นการดำเนินการโดยชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญนี้แล้ว

ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหรือ มีคำสั่งเรื่องใด ถ้ามิได้กำหนดวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ ให้คณะกรรมการกำหนดโดยทำเป็นประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี และถ้าประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งนั้นใช้บังคับแก่บุคคลทั่วไป เมื่อประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้ และให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปตามวรรคหนึ่งด้วย”

ประเด็นการพิจารณา

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรานี้มีเนื้อหาเช่นเดียวกับร่างมาตรา ๕ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๔/๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๕

“มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ควรนำหลักการในร่างมาตรา ๖ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิก วุฒิสภา พ.ศ. .... ที่บัญญัติให้ความคุ้มครองประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัด และในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่กระทำการโดยสุจริต มาบัญญัติ ไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งแจ้งว่า ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นว่า ควรกำหนดบทคุ้มครองแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งเท่านั้น คณะอนุกรรมการจึงได้ปรับปรุงความในร่างมาตรา ๑๗ วรรคสอง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้โดยกำหนดบทคุ้มครองแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ที่ผ่านมากำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง เป็นไปตามกฎหมายใด

นายณัฐ เล่าสี่รสกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า การกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า เมื่อการกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง เป็นอำนาจโดยตรงของคณะกรรมการการเลือกตั้งแล้วก็ไม่จำเป็นต้องนำหลักการของร่างมาตรา ๕/๑ ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ในส่วนที่เกี่ยวกับการได้รับเบี้ยเลี้ยง ค่าตอบแทน และค่าใช้จ่ายอื่นของประธานและกรรมการในคณะกรรมการระดับจังหวัดและในคณะกรรมการระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือก รวมทั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ มาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งมีจำนวนมาก ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จึงควรกำหนดเรื่องค่าตอบแทนของผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งให้ชัดเจน

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๑๙ ได้กำหนดเรื่องค่าตอบแทนให้แก่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง โดยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดค่าตอบแทนให้กับผู้ตรวจการเลือกตั้ง และบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งไว้เช่นกัน

นายณัฐ เล่าสี่รสกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า หากต้องการให้เกิดความชัดเจนแล้ว คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญอาจกำหนดเรื่องค่าตอบแทนของผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ด้วย

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า เมื่อผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้แล้ว ก็ควรกำหนดเรื่องค่าตอบแทนไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ให้ชัดเจน

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ได้กำหนดเรื่องค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งไว้ในส่วนที่ ๑ บททั่วไป แตกต่างจากร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... อย่างไรก็ตาม ขอให้คณะอนุกรรมการปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานใน

การเลือกตั้ง เช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ....

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสองของร่างมาตรา ๕ ดังนี้ “ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือที่มีได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งรักษาการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้หรือที่มีได้มีบัญญัติไว้แล้วเป็นการเฉพาะในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

หมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“หมวด ๑

การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

“ส่วนที่ ๑

บททั่วไป”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติชื่อส่วนที่ ๑ บททั่วไป โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖

“มาตรา ๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

(๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นการนำคะแนนแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ชี้แจงว่า ในการรับฟังความคิดเห็นเห็นมีผู้แสดงความเห็นว่า ควรเพิ่มบทบัญญัติที่เปิดช่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพร้อมกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเลือกตั้ง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีวาระการดำรงตำแหน่งและวิธีการเลือกตั้งแตกต่างกัน จึงไม่สามารถกำหนดให้มีการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพร้อมกับการจัดการเลือกตั้งสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๖ (๒) ที่กำหนดว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นการนำคะแนนแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ จะครอบคลุมความหมายของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อหรือไม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ กำหนดหลักการในเรื่องดังกล่าวไว้อย่างไร

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖ กำหนดว่า

“มาตรา ๖ ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

(๒) การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นการลงคะแนนเลือกบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งที่พรรคการเมืองจัดทำขึ้นโดยเลือกจากบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเพียงพรรคการเมืองเดียว และใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้ง”

ประธานกรรมการกล่าวว่า วิธีการบัญญัติร่างมาตรา ๖ ควรเริ่มต้นบทบัญญัติว่า เมื่อจะมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามกระบวนการที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะมีวิธีการที่แตกต่างจากที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะไม่ใช้วิธีการให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้ง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อโดยตรง แต่จะใช้วิธีการนำคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่พรรคการเมืองแต่ละพรรคได้รับมาคำนวณหาจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมืองจะพึงได้รับ ดังนั้น ความว่า “การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ” ที่บัญญัติใน (๒) ของร่างมาตรา ๖ อาจเป็นถ้อยคำที่ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๑ วรรคหนึ่ง ที่บัญญัติโดยใช้ความว่า “การคำนวณหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคการเมือง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๒) ของร่างมาตรา ๖ เป็นดังนี้ **“ ทว่าเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นดำเนินการนำคะแนนหยั่งของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับในแต่ละเขตเลือกตั้งมาคำนวณหาเพื่อประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคที่ได้รับเลือกตั้ง ”**

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า วิธีการได้มาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อตามที่บัญญัติใน (๒) ของร่างมาตรา ๖ ที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดให้นำคะแนนเลือกตั้งของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาคำนวณหาเพื่อประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ดังนั้น การบัญญัติความว่า “จัดให้มีการเลือกตั้ง” จะทำให้เกิดปัญหาตีความได้หรือไม่ว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อมิได้มาจากการเลือกตั้ง เหตุใดบทบัญญัติร่างมาตรา ๖ จึงบัญญัติความว่า “จัดให้มีการเลือกตั้ง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๖ เป็นดังนี้
“มาตรา ๖ ในเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นคราวทั่วไป ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้งดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

(๒) **ทว่าเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นดำเนินการนำคะแนนหยั่งของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับในแต่ละเขตเลือกตั้งมาคำนวณหาเพื่อประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคที่ได้รับเลือกตั้ง”**

มติที่ประชุม
คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๖ เป็นดังนี้
“มาตรา ๖ ในเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นคราวทั่วไป ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการเลือกตั้งดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการลงคะแนนเลือกตั้งผู้สมัครเท่าจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีได้ในเขตเลือกตั้งนั้น

(๒) **ทว่าเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งเป็นดำเนินการนำคะแนนหยั่งของพรรคการเมืองแต่ละพรรคที่ได้รับในแต่ละเขตเลือกตั้งมาคำนวณหาเพื่อประกาศจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของแต่ละพรรคที่ได้รับเลือกตั้ง”**

มาตรา ๗

“มาตรา ๗ ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันเลือกตั้ง

(๒) กำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินยี่สิบห้าวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

(๓) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะพึงมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตเลือกตั้ง

(๔) กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะทำการจับสลากหมายเลขผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

(๕) กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี

(๖) กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ

ในกรณีที่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างให้ นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า ความใน (๒) อาจทำให้เกิดความได้เปรียบเสียเปรียบในการสมัครรับเลือกตั้ง จึงควรแก้ไขความใน (๒) โดยกำหนดว่า การเริ่มรับสมัครต้องไม่เร็วกว่าห้าวันหรือเจ็ดวันแต่ไม่เกินยี่สิบห้าวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... ได้กำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครต้องไม่เร็วกว่าห้าวันหรือเจ็ดวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใช้บังคับหรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. .... บัญญัติไว้เช่นเดียวกับร่างมาตรานี้ แต่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาขั้นต่ำในการเริ่มรับสมัครหลังจากที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับไปแล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ร่างมาตรานี้เสนอโดยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในรัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจกำหนดวันเลือกตั้งเองได้ จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดระยะเวลาเริ่มรับสมัครหลังจากที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปมีผลใช้บังคับไปแล้ว

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ใน (๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการกำหนดวันรับสมัครเองได้ แต่ต้องดำเนินการรับสมัครไม่เกินยี่สิบห้าวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ควรพิจารณาพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบการพิจารณาความในร่างมาตรานี้

เนื่องจากได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องประกาศเขตเลือกตั้งเพื่อให้พรรคการเมืองดำเนินการหาผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้ง ซึ่งระยะเวลาตาม (๒) ที่กำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินยี่สิบห้าวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งและพรรคการเมืองได้

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า ควรแก้ไขความใน (๒) โดยกำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินยี่สิบวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ระยะเวลาตาม (๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้เสนอ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจเห็นว่าการบวนการในการรับสมัครรับเลือกตั้งและการคัดเลือกผู้สมัครของพรรคการเมืองแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงเสนอให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินยี่สิบห้าวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งควรพิจารณากำหนดวันเลือกตั้งอย่างรอบคอบ เนื่องจากจะมีผลต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการการเลือกตั้งและการคัดเลือกผู้สมัครของพรรคการเมือง และสอบถามว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งอย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเริ่มพิจารณากำหนดเขตเลือกตั้งทันทีหลังจากที่ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลให้บังคับ ส่วนการตรวจสอบคุณสมบัติและประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น เมื่อการรับสมัครสิ้นสุดลงแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไปก่อนหากตรวจสอบพบในภายหลังว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งรายใดขาดคุณสมบัติก็จะดำเนินการร้องขอต่อศาลมีคำสั่งให้นำรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งต่อไป

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งควรประกาศวันเลือกตั้งโดยเร็ว เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งและพรรคการเมืองมีระยะเวลาเพียงพอในการดำเนินการต่างๆ ได้ทันก่อนวันเลือกตั้ง และเห็นว่า ควรแก้ไขความใน (๒) โดยกำหนดให้มีการเริ่มรับสมัครไม่เกินยี่สิบวันนับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ สอบถามว่า หลังจากที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องใช้เวลานานเท่าใดในการประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งทั้งสามร้อยห้าสิบเขตเลือกตั้ง

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า เมื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีผลบังคับใช้แล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งจะเริ่มพิจารณากำหนดเขตเลือกตั้งทันที ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถประกาศกำหนดเขตเลือกตั้งทั้งสามร้อยห้าสิบเขตเลือกตั้งตาม (๓) ได้ทันทีหลังจากที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ ส่วนความใน (๔) นั้น เมื่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้มีการจับสลากผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้หมายเลขเดียวกันทั้งประเทศแล้วสามารถตัดความใน (๔) ออกได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีความเห็นเบื้องต้นว่า ควรให้แต่ละเขตเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดหมายเลขของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามการสมัคร

นายอภิชาติ สุจริตตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ที่ผ่านมาเคยมีการกำหนดหมายเลขผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของพรรคการเมืองให้ใช้หมายเลขเดียวกันทั้งหมดหรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ที่ผ่านมาหมายเลขของผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งอาจไม่ใช้หมายเลขเดียวกันก็ได้ อย่างไรก็ตาม ควรคำนึงถึงการลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ขอใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้า หรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้านอกเขตเลือกตั้งด้วย หากไม่กำหนดให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองใช้หมายเลขเดียวกันทั่วประเทศแล้ว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องใช้ความระมัดระวังในการส่งบัตรเลือกตั้งให้กับผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสองประเภท เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งตามเขตเลือกตั้งของตนเองได้อย่างถูกต้อง

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า หากเป็นการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าในเขตเลือกตั้งแล้วก็สามารถกำหนดให้ผู้สมัครพรรคการเมืองเดียวกันใช้หมายเลขต่างกันได้ แต่หากเป็นการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้านอกเขตเลือกตั้ง การกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองใช้หมายเลขแตกต่างกันจะทำให้เกิดปัญหาต่อการลงคะแนนของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งหรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า การลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้านอกเขตเลือกตั้ง จะเป็นการลงคะแนนเลือกตั้งของผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งจากหลายเขตเลือกตั้งที่มาลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งเดียวกัน จึงทำให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องใช้ความระมัดระวังในการส่งบัตรเลือกตั้งเพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งตามเขตเลือกตั้งของตนเองได้

นายอภิชาติ สุจริตตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า เดิมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการล่วงหน้าจะจัดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าเฉพาะการเลือกตั้งล่วงหน้าภายในเขตจังหวัดเท่านั้น

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า การเลือกตั้งล่วงหน้านอกเขตเลือกตั้งกับการเลือกตั้งล่วงหน้านอกราชอาณาจักรจะมีวิธีการดำเนินการเลือกตั้งที่คล้ายกัน ทั้งนี้ หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตเลือกตั้งที่แตกต่างกัน ลงทะเบียนเลือกตั้งล่วงหน้าเพื่อใช้สิทธิเลือกตั้งในสถานที่เดียวกัน การส่งบัตรลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวจะเกิดปัญหาอย่างมาก เนื่องจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าต้องเลือกผู้สมัครในเขตเลือกตั้งที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่ซึ่งมีหมายเลขผู้สมัครที่แตกต่างกันไปตามแต่ละเขตเลือกตั้ง

ศาสตราจารย์พิเศษวิชา มหาคุณ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของพรรคการเมืองเดียวกันจับสลากหมายเลขผู้สมัครเพื่อให้ได้หมายเลขผู้สมัครที่แตกต่างกันในแต่ละเขตเลือกตั้ง อาจทำให้เกิดความยุ่งยากในการบริหารจัดการการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบ

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ในอดีตเคยมีการกำหนดให้ผู้สมัครพรรคเดียวกันที่ลงสมัครรับเลือกตั้งต่างเขตเลือกตั้งกันมีหมายเลขผู้สมัครแตกต่างกัน แต่ขณะนั้นยังไม่มีเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อและไม่มีการนำคะแนนในระบบแบ่งเขต

เลือกตั้งไปคำนวณเพื่อหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ และต่อมามีการใช้บัตรลงคะแนนเลือกตั้งจำนวนสองใบ โดยเป็นบัตรลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และบัตรลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งบัตรลงคะแนนแต่ละใบจะเป็นอิสระจากกัน โดยจะไม่นำคะแนนของการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งมาคำนวณเพื่อหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อในลักษณะเดียวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญปัจจุบัน

ประธานกรรมการสอบถามว่า การกำหนดให้ผู้สมัครพรรคเดียวกันที่ลงสมัครรับเลือกตั้งต่างเขตเลือกตั้งมีหมายเลขผู้สมัครแตกต่างกันจะเกิดปัญหาอย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความกังวลว่าการจ่ายบัตรลงคะแนนให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าซึ่งมาจากต่างเขตเลือกตั้งกัน แต่ใช้สถานที่ลงคะแนนเลือกตั้งที่เดียวกัน อาจทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนในบัตรเลือกตั้งผิดพลาดได้ เนื่องจากหมายเลขของผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้งมีความแตกต่างกัน

ประธานกรรมการสอบถามว่า การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการล่วงหน้านั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งจะทราบได้อย่างไรว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าต้องลงคะแนนให้กับผู้สมัครในเขตเลือกตั้งใด

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการล่วงหน้า ต้องลงทะเบียนเพื่อขอใช้สิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าก่อน ซึ่งสำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จะทำการตรวจสอบสิทธิของผู้ลงทะเบียนดังกล่าวว่ามีชื่ออยู่ในเขตเลือกตั้งใด และแจ้งข้อมูลให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบต่อไป

ประธานกรรมการสอบถามว่า บัตรลงคะแนนเลือกตั้งที่จะแจกให้กับผู้ลงทะเบียนเลือกตั้งล่วงหน้า นอกเขตเลือกตั้งมีลักษณะอย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า บัตรลงคะแนนเลือกตั้งที่จะแจกให้กับผู้ลงทะเบียนเลือกตั้งล่วงหน้านอกเขตเลือกตั้ง เป็นบัตรเลือกตั้งที่มีรายละเอียดของหมายเลขผู้สมัคร ชื่อผู้สมัคร และพรรคการเมืองที่ผู้สมัครนั้นสังกัดอยู่ โดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละคนจะได้รับบัตรลงคะแนนเลือกตั้งที่สามารถลงคะแนนให้กับผู้สมัครในเขตเลือกตั้งที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่เท่านั้น แต่หากกำหนดให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของแต่ละพรรคการเมืองได้รับหมายเลขผู้สมัครเป็นหมายเลขเดียวกันทั่วประเทศ บัตรลงคะแนนเลือกตั้งจะไม่มีชื่อของผู้สมัคร แต่จะมีรายละเอียดเฉพาะชื่อพรรคการเมืองที่ผู้สมัครนั้นสังกัดอยู่ และหมายเลขของผู้สมัครซึ่งเป็นหมายเลขเดียวกันกับหมายเลขของพรรคการเมือง ทั้งนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้รับทราบและสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้โดยสะดวก

ประธานกรรมการสอบถามว่า การลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้านอกเขตเลือกตั้งจะจัดส่งบัตรเลือกตั้งให้แก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า บัตรเลือกตั้งสำหรับการลงคะแนนเลือกตั้งล่วงหน้าจะถูกจัดเก็บในซองจดหมาย ซึ่งหน้าของจดหมายจะระบุจังหวัดและเขตเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งล่วงหน้า ขณะเดียวกันผู้มีสิทธิเลือกตั้งจะได้รับข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครในเขตเลือกตั้งที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีภูมิลำเนาตั้งอยู่พร้อมกับเอกสารแจ้งรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามทะเบียนบ้านของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งล่วงหน้าต้องทราบชื่อผู้สมัครที่ตนประสงค์จะเลือกในเขตเลือกตั้งซึ่งตนมีภูมิลำเนาอยู่ และทราบว่าเป็นผู้สมัครหมายเลขใด ซึ่งการกำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้งได้รับหมายเลขผู้สมัครที่แตกต่างกันโดยการจับสลากหมายเลขผู้สมัครในเขตเลือกตั้งสามารถกระทำได้โดยไม่สร้างความยุ่งยากให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งจนเกินสมควร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถบริหารจัดการการเลือกตั้งในกรณีที่ผู้สมัครจากพรรคการเมืองเดียวกันในแต่ละเขตเลือกตั้งได้รับหมายเลขผู้สมัครที่แตกต่างกันได้ แต่การออกแบบบัตรเลือกตั้งในแต่ละลักษณะจะส่งผลกระทบต่อที่แตกต่างกัน โดยหากกำหนดให้บัตรเลือกตั้งมีรายละเอียดของหมายเลขผู้สมัครโดยไม่ระบุชื่อผู้สมัคร ก็เป็นหน้าที่ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละคนที่จะต้องทราบว่าผู้สมัครในเขตเลือกตั้งที่ตนมีภูมิลำเนาอยู่มีหมายเลขใด

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ผู้สมัครจากพรรคการเมืองเดียวกันในแต่ละเขตเลือกตั้งได้รับหมายเลขผู้สมัครที่แตกต่างกัน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ศึกษาข้อมูลของผู้สมัครที่ตนประสงค์จะเลือกอย่างรอบคอบ โดยไม่ประสงค์ให้มีการลงคะแนนให้ผู้สมัครรายใดโดยไม่ทราบข้อมูลของผู้สมัครรายนั้นอย่างแท้จริง และสอบถามว่า กระบวนการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้แล้วเสร็จทั้งหมดจะใช้ระยะเวลาเท่าใด

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ภายหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... มีผลใช้บังคับ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการออกระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อกำหนดเขตเลือกตั้ง จากนั้นจึงจะดำเนินการประกาศกำหนดวันเลือกตั้ง ทั้งนี้ โดยทั่วไปการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปมีผลใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่พรรคการเมืองใช้สำหรับดำเนินการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งภายในพรรคการเมืองด้วย ดังนั้น การจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้แล้วเสร็จทุกขั้นตอนคาดว่าจะใช้ระยะเวลาประมาณหนึ่งร้อยยี่สิบวัน

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สอบถามว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ผู้สมัครที่สังกัดพรรคการเมืองเดียวกันจะได้รับหมายเลขผู้สมัครที่แตกต่างกันไปตามแต่ละเขตเลือกตั้งใช่หรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า เดิมบัตรลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะระบุรายละเอียดเฉพาะหมายเลขผู้สมัครเท่านั้น ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถบริหารจัดการได้อยู่แล้ว แต่สำหรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ บัตรลงคะแนนเลือกตั้งควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับผู้สมัครและพรรคการเมืองที่ผู้สมัครนั้นสังกัดอยู่ด้วย

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๗ (๔) ควรกำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละเขตเลือกตั้งได้รับหมายเลขผู้สมัครตามลำดับการสมัคร โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดให้มีวัน เวลา และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะทำการจับสลากหมายเลขผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า หากจะกำหนดให้ผู้สมัครที่สังกัดพรรคการเมืองเดียวกันได้รับหมายเลขผู้สมัครแตกต่างกันในแต่ละเขตเลือกตั้ง ก็ควรตัดความในร่างมาตรา ๗ (๔) ออก

ประธานกรรมการตัดความใน (๔) ของร่างมาตรา ๗ ออกทั้งหมด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ในการสัมมนารับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... คณะกรรมการการเลือกตั้งแสดงความเห็นว่า บัตรลงคะแนนเลือกตั้งจะต้องมีรายละเอียดของชื่อผู้สมัคร หมายเลขผู้สมัคร ชื่อพรรคการเมือง รวมทั้งสัญลักษณ์ของพรรคการเมืองด้วย

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า เดิมบัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะเป็นอิสระจากบัตรเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อ แต่ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ กำหนดให้บัตรลงคะแนนเลือกตั้งเป็นบัตรใบเดียวสำหรับการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เนื่องจากคะแนนจากบัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งจะถูกนำไปคำนวณเพื่อหาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อด้วย ดังนั้นคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงเห็นว่า ควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบของบัตรเลือกตั้งโดยจะต้องมีรายละเอียดของชื่อผู้สมัคร หมายเลขผู้สมัคร และชื่อของพรรคการเมืองให้ชัดเจน

ประธานกรรมการกล่าวว่า แม้จะกำหนดให้ผู้สมัครของพรรคการเมืองเดียวกันได้รับหมายเลขผู้สมัครหมายเลขเดียวกันทุกเขตเลือกตั้ง ก็ไม่สามารถระบุรายละเอียดทั้งหมดได้ว่าพรรคการเมืองนั้นส่งผู้สมัครรายใดบ้างในเขตเลือกตั้งนั้น ซึ่งทำให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่ทราบว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองในเขตเลือกตั้งนั้นเป็นบุคคลใด อันเป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากรัฐธรรมนูญประสงค์ที่จะให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสำคัญ ไม่ใช่มุ่งหมายให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้พรรคการเมืองเป็นสำคัญมากกว่าตัวบุคคลที่เป็นผู้สมัคร นอกจากนี้ ควรตัดความใน (๕) ของร่างมาตรา ๗ ออกทั้งหมด เนื่องจากในร่างมาตรา ๘ ได้กำหนดให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งอยู่แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ไม่มีบทบัญญัติที่กล่าวถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อไว้ ดังนั้น ความในร่างมาตรา ๗ (๖) ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ จำเป็นต้องบัญญัติไว้หรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า บทบัญญัติเกี่ยวกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อได้บัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ตั้งแต่ร่างมาตรา ๔๖/๑ เป็นต้นไป

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๗ เป็นบททั่วไปที่เกี่ยวกับการกำหนดวันเลือกตั้งซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่บทบัญญัติเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจะบัญญัติแยกไว้อีกส่วนหนึ่ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๗ (๖) ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ จำเป็นต้องบัญญัติไว้หรือไม่ เนื่องจากในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๐ วรรคสอง ได้กำหนดไว้ชัดเจนแล้วว่าการยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ ต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า หากตัดความในร่างมาตรา ๗ (๖) ออกทั้งหมด อาจเกิดปัญหาได้ว่าการยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อจะให้อัน ณ สถานที่ใด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๗ (๖) เป็นดังนี้ “กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ” และสอบถามว่า มีบทบัญญัติใดที่กำหนดห้ามพรรคการเมืองยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งภายหลังปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งแล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๙๐ วรรคสอง กำหนดให้พรรคการเมืองส่งบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อให้แก่คณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๗ ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งทั่วไปใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดวันเลือกตั้ง

(๒) กำหนดวันรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง โดยเริ่มรับสมัครไม่เกินยี่สิบห้าวัน นับจากวันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งใช้บังคับ และต้องกำหนดวันรับสมัครไม่น้อยกว่าห้าวัน

(๓) จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัดจะพึงมีและจำนวนเขตเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งของแต่ละจังหวัด ซึ่งจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับอำเภอหรือเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตเลือกตั้ง

(๔) กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ

(๕) กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครแบบบัญชีรายชื่อ

(๖) กำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะยื่นบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ

ในกรณีที่มีการประกาศพระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้นำความใน (๑) และ (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๘

“มาตรา ๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวพร้อมกับชื่อของพรรคการเมืองให้ประชาชนทราบ โดยให้ประกาศในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก

เมื่อคณะกรรมการประกาศรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นหรือพรรคการเมืองจะถอนรายชื่อหรือเปลี่ยนแปลงรายชื่อนั้นได้เฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง

การแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองเห็นสมควรจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง

พรรคการเมืองจะไม่เสนอชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้”

ประเด็นการพิจารณา

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ในร่างมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีพร้อมกับรายชื่อผู้สมัครของพรรคการเมืองให้ประชาชนทราบ และสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๘ วรรคสอง กรณีห้ามผู้สมัครหรือพรรคการเมืองถอนรายชื่อหรือเปลี่ยนแปลงรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เป็นบทบัญญัติที่ใช้บังคับกับผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งด้วยหรือไม่

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า หากก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง พรรคการเมืองหนึ่งเสนอชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ชำซ้อนกับรายชื่อที่พรรคการเมืองอื่นเสนอ ควรกำหนดระยะเวลาสำหรับให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบกรณีดังกล่าวหรือไม่

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า รัฐธรรมนูญกำหนดห้ามพรรคการเมืองเสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งซ้ำกับรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองอื่น แต่ไม่ได้ห้ามพรรคการเมืองเสนอรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีซ้ำกับรายชื่อที่พรรคการเมืองอื่นเสนอ

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๙ (๒) กำหนดว่า ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจากพรรคการเมืองให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเพื่อให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ต้องไม่เคยทำหน้าที่สื่อยินยอมเป็นผู้ได้รับการเสนอชื่อให้พรรคการเมืองอื่นในการเลือกตั้งคราวนั้น ซึ่งหมายความว่าพรรคการเมืองใดจะเสนอรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีซ้ำกับรายชื่อที่พรรคการเมืองอื่นเสนอไม่ได้

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า หากกำหนดวัน เวลา และสถานที่ที่พรรคการเมืองจะเสนอรายชื่อผู้ที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีเป็นวันเดียวกันทั้งหมดจะเหมาะสมหรือไม่

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การกำหนดให้พรรคการเมืองเสนอชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง เป็นระยะเวลาที่เหมาะสมแล้ว ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถตรวจสอบจากหนังสือยินยอมของผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อได้อยู่แล้วว่าซ้ำซ้อนกับรายชื่อที่พรรคการเมืองอื่นเสนอหรือไม่ นอกจากนี้ ข้อยกเว้นที่ทำให้สามารถถอนรายชื่อหรือเปลี่ยนแปลงรายชื่อตามความในร่างมาตรา ๘ วรรคสองได้ ควรใช้บังคับเฉพาะกรณีที่ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นนายกรัฐมนตรีตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ไม่ใช่นำไปใช้กับกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๘ วรรคสอง ควรตัดออกทั้งวรรค เนื่องจากการถอนรายชื่อหรือเปลี่ยนแปลงรายชื่อจะใช้เฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม แต่กรณีการประกาศรายชื่อบุคคลตามร่างมาตรา ๘ เป็นการประกาศรายชื่อผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อจากพรรคการเมืองให้เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งบุคคลดังกล่าวยังไม่ใช้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๘ วรรคสอง นำหลักการมาจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ ซึ่งให้นำความในมาตรา ๘๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการถอนการสมัครรับเลือกตั้งหรือเปลี่ยนแปลงผู้สมัครรับเลือกตั้งซึ่งจะกระทำได้เฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ตั้งข้อสังเกตว่า ถ้อยคำในร่างมาตรา ๘ วรรคสอง ความว่า “เมื่อคณะกรรมการประกาศรายชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งแล้ว” หมายความว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อจากพรรคการเมืองให้เป็นนายกรัฐมนตรีได้ก็ต่อเมื่อพ้นระยะเวลาการเสนอชื่อไปแล้ว ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวไม่สอดคล้องกับมาตรา ๘๘ ของรัฐธรรมนูญ ที่กำหนดให้การถอนรายชื่อหรือเปลี่ยนแปลงรายชื่อต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๘ วรรคสอง เป็นดังนี้ “เมื่อคณะกรรมการเมืองแจ้งชื่อบุคคลใดตามวรรคหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นหรือพรรคการเมืองจะถอนรายชื่อหรือเปลี่ยนแปลงรายชื่อนั้นได้เฉพาะกรณีผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้นตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครเลือกตั้ง”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรายชื่อบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อจากพรรคการเมืองให้เป็นนายกรัฐมนตรีพร้อมกับชื่อของพรรคการเมืองให้ประชาชนทราบ โดยให้ประกาศในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหรือระบบหรือวิธีการอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกนั้น เป็นหลักการทั่วไปที่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๘/๑ แล้ว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในร่างมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในการเลือกตั้งทั่วไปให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อ

คณะกรรมการก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าว พร้อมกับชื่อของพรรคการเมืองให้ประชาชนทราบ **โดยให้พรรคการเมืองหรือพรรคการเมืองหรือวิธีทรวอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก**"

นายธนาวรัตน์ สังข์ทอง เลขานุการกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๘ พรรคสาม ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้ว จำเป็นต้องบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อีกหรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๕ (๑๒) กำหนดว่า ข้อบังคับพรรคการเมืองอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกสมาชิกเพื่อส่งเข้าสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและแบบบัญชีรายชื่อ และการคัดเลือกบุคคลซึ่งพรรคการเมืองเห็นสมควรจะเสนอให้ได้รับการพิจารณาแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘๘ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องกำหนดให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการคัดเลือกด้วยอย่างกว้างขวาง แต่ความในร่างมาตรา ๘ พรรคสาม จะกล่าวถึงเฉพาะการแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองเห็นสมควรจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๘ พรรคสาม เป็นดังนี้ "การแจ้งคัดเลือกรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองเห็นสมควรจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง" และเห็นว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรมีบทบัญญัติที่กำหนดหลักการทั่วไปว่า ในการบังคับการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า หลักการทั่วไปที่กำหนดว่า ในการบังคับการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจออกระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๕ พรรคสองแล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๘ เป็นดังนี้

"มาตรา ๘ ในการเลือกตั้งทั่วไป ให้พรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งแจ้งรายชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองนั้นมีมติว่าจะเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เกินสามรายชื่อต่อคณะกรรมการก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวพร้อมกับชื่อของพรรคการเมืองให้ประชาชนทราบ **โดยให้พรรคการเมืองหรือพรรคการเมืองหรือวิธีทรวอื่นใดที่ประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก**

เมื่อคณะกรรมการพรรคการเมืองแจ้งชื่อบุคคลใดตามวรรคหนึ่งแล้ว บุคคลนั้นหรือพรรคการเมืองจะถอนรายชื่อหรือเปลี่ยนแปลงรายชื่อนั้นได้เฉพาะกรณีผู้สมัครรายชื่อผู้นั้นตายหรือขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม และต้องกระทำก่อนปิดการรับสมัครรับเลือกตั้ง

การเสนอชื่อบุคคลซึ่งพรรคการเมืองเห็นสมควรเสนอให้สภาผู้แทนราษฎรเพื่อ
พิจารณาให้ดำรงตำแหน่งแต่ยังเป็นหน้าที่ของรัฐสภาตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ
ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคการเมือง

พรรคการเมืองจะไม่เสนอชื่อบุคคลตามวรรคหนึ่งก็ได้”

มาตรา ๘/๑

“มาตรา ๘/๑ การเสนอชื่อบุคคลตามมาตรา ๘ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องมีหนังสือยินยอมของบุคคลซึ่งได้รับการเสนอชื่อ โดยมีรายละเอียดตามที่คณะกรรมการ
กำหนด

(๒) ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามที่จะเป็นรัฐมนตรี
ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และไม่เคยทำหนังสือยินยอมตาม (๑) ให้พรรคการเมืองอื่น
ในการเลือกตั้งคราวนั้น

การเสนอชื่อบุคคลใดที่มีได้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าไม่มีการเสนอชื่อบุคคลนั้น”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๘/๑ เป็นการบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๘๙

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๘/๑ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๙

“มาตรา ๙ ในการเลือกตั้งทั่วไป หากมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้คณะกรรมการ
ไม่อาจจัดการเลือกตั้งตามวันที่คณะกรรมการประกาศตามมาตรา ๗ ให้คณะกรรมการกำหนด
วันเลือกตั้งใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการ
ที่ได้กระทำไปก่อนวันที่ประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่

เพื่อประโยชน์ในการนับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้นับถึง
วันเลือกตั้งที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ในมาตรา ๗”

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑
สอบถามว่า กรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่อาจจัดการ
เลือกตั้งตามวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดตามความในวรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้
หมายถึงคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งในทุกเขตเลือกตั้งทั้งประเทศ
ใช่หรือไม่ หรือหมายถึงคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้งได้เฉพาะบางเขต
เลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้คณะกรรมการ
การเลือกตั้งไม่อาจจัดการเลือกตั้งตามวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดตามความใน
วรรคหนึ่งของร่างมาตรานี้ หมายถึงคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถดำเนินการจัดการเลือกตั้ง
ได้ในวันเดียวกันพร้อมกันทั่วประเทศ และสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้
มีบทบัญญัติที่ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งเลื่อนการเลือกตั้งเฉพาะบางเขตเลือกตั้งไว้หรือไม่

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งแจ้งว่า ร่างมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง ของร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ บัญญัติว่า “ในกรณีที่การลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งแห่งใดไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอย่างอื่นถ้าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนวันเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถไปลงคะแนนเลือกตั้งได้โดยสะดวก แต่ถ้าไม่อาจกำหนดที่เลือกตั้งใหม่ได้ ให้ประกาศงดลงคะแนนเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการโดยด่วน”

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไปก่อนวันที่ประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่” มีความมุ่งหมายใด

นายณัฏฐ์ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า กรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในบางหน่วยเลือกตั้งหรือบางเขตเลือกตั้งได้ ซึ่งเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมอาจเกิดขึ้นในช่วงของการลงคะแนนเลือกตั้งหรือในช่วงของการนับคะแนนก็ได้ ดังนั้น การบัญญัติความว่า “แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไปก่อนวันที่ประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่” ในร่างมาตรานี้ เพื่อมิให้กระทบกระเทือนต่อกิจการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการก่อนที่จะมีการประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งล่าสุดที่เกิดปัญหาการปิดล้อมสถานที่สมัครรับเลือกตั้งในหลายจังหวัด ทำให้เกิดปัญหาตีความว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศเลื่อนวันเลือกตั้งได้หรือไม่ซึ่งสอดคล้องกับหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ ดังนั้น หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๙ จึงเป็นกรณีการเลื่อนวันเลือกตั้งทั้งประเทศซึ่งในทางปฏิบัติจึงไม่มีกิจการใดที่จำเป็นต้องมีบทบัญญัติรองรับไว้ในกฎหมายให้กิจการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งหรือสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการไปก่อนที่วันประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ไม่ได้รับผลกระทบจากการประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่

นายณัฏฐ์ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า ในฐานะผู้ปฏิบัติมีความกังวลต่อหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๙ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่นำหลักการมาจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๔ กรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้เป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดได้ ซึ่งเจตนารมณ์ของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการบัญญัติหลักการในร่างมาตรา ๙ คือ การกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ทั้งประเทศ ไม่ใช่การกำหนดวันเลือกตั้งใหม่เฉพาะบางเขตเลือกตั้ง ซึ่งในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจตีความร่างมาตรา ๙ ว่านำไปใช้บังคับกับกรณีการกำหนดวันเลือกตั้งใหม่เฉพาะบางเขตเลือกตั้งด้วย เช่น กรณีเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้ไม่สามารถลงคะแนนเลือกตั้งได้จนเป็นเหตุให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้รับเลือกตั้งไม่ถึงร้อยละเก้าสิบห้าของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งหมดจนไม่สามารถเปิดประชุมรัฐสภาครั้งแรก ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ ได้ หรือกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครได้ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น หรือกรณีคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติมตามร่างมาตรา ๓๘ ซึ่งการประกาศกำหนดวันรับสมัครเพิ่มเติม หรือการขยายวันรับสมัครดังกล่าวจะทำให้ระยะเวลาการหาเสียงของผู้สมัครที่สมัครเพิ่มเติมในภายหลังมีเวลาในการหาเสียงเลือกตั้งน้อยกว่าผู้สมัคร

ที่ได้ยื่นใบสมัครก่อนมีประกาศรับสมัครเพิ่มเติมเนื่องจากวันเลือกตั้งยังคงเป็นวันเลือกตั้งเดิม เป็นต้น กรณีเช่นนี้น่าจะถือว่าเป็นเหตุให้มีคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ตามร่างมาตรา ๙ ได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๔ เป็นบทบัญญัติรองรับกรณีมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งทั่วไปตามวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดพร้อมกันในวันเดียวกันทั้งประเทศได้ เช่น เหตุการณ์ปิดล้อมสถานที่สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งหลังสุด จนเป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งพร้อมกันทั้งประเทศในวันเดียวกันได้ เป็นต้น คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง ซึ่งในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจออกประกาศสองฉบับ คือ ประกาศฉบับที่หนึ่งเลื่อนวันเลือกตั้งโดยไม่กำหนดวันเลือกตั้งใหม่ เนื่องจากเหตุที่ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้นั้นไม่รู้ว่าจะสิ้นสุดลงเมื่อใด และประกาศฉบับที่สองกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ซึ่งต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง อย่างไรก็ตามในการประกาศเลื่อนวันเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ไว้ในประกาศดังกล่าวด้วยก็ได้ หากสามารถคาดการณ์ได้ว่าเหตุที่ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถจัดการเลือกตั้งได้นั้นจะสิ้นสุดลงเมื่อใด ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในขณะนั้นว่ามีลักษณะหรือความรุนแรงอย่างไร ดังนั้น ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๔ จึงไม่มีการบัญญัติความว่า “แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไปก่อนวันที่ประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่” ดังเช่นที่บัญญัติในร่างมาตรา ๙

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า ถ้อยคำที่บัญญัติในร่างมาตรา ๙ ใช้ความว่า “ไม่อาจจัดการเลือกตั้ง” ซึ่งแตกต่างจากถ้อยคำที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๔ ที่ใช้ความว่า “ไม่สามารถจัดการเลือกตั้ง” อย่างไรก็ตาม เหตุที่ทำให้คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ หากเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อนวันรับสมัครกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการรับสมัครก็ต้องดำเนินการใหม่ทั้งหมด ดังนั้น ในการออกประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่จึงมิใช่การประกาศแต่เพียงกำหนดวันเลือกตั้งใหม่เท่านั้นแต่อาจมีการประกาศกำหนดวันรับสมัครใหม่ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ยกตัวอย่างเช่น คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันรับสมัครห้าวันปรากฏว่าเมื่อเปิดรับสมัครวันแรกเกิดเหตุจลาจลในหลายจังหวัดเป็นเหตุให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่สามารถรับสมัครต่อไปได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจึงออกประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่โดยให้ถือว่าการรับสมัครที่ดำเนินการก่อนมีประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ยังคงใช้ได้ การออกประกาศในลักษณะดังกล่าวอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ อย่างไรก็ตาม หากเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้นขึ้นจริงในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งควรประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่โดยให้มีผลเป็นการยกเลิกการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งการรับสมัครด้วย ดังนั้น ร่างมาตรา ๙ จึงไม่ควรบัญญัติความว่า “แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไปก่อนวันที่ประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า “แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไปก่อนวันที่ประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่” ในร่างมาตรา ๙ เป็นถ้อยคำเดิมที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งการบัญญัติความดังกล่าว คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีความมุ่งหมายให้การประกาศกำหนด

วันเลือกตั้งใหม่ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไปก่อนวันประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ เช่น การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง หรือการจัดพิมพ์บัตรเลือกตั้ง เป็นต้น

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า การบัญญัติความว่า “แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไปก่อนวันที่ประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่” ในร่างมาตรา ๙ ซึ่งเป็นถ้อยคำเดิมที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฉบับที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอต่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีความมุ่งหมายให้การประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ไม่กระทบกระเทือนถึงการดำเนินกิจการใดที่คณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ดำเนินการไปก่อนมีประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งบันทึกช่วยจำว่าบทบัญญัติในร่างมาตรา ๙ ให้นำไปใช้กับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างด้วย และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๙ เป็นดังนี้

“มาตรา ๙ ในการเลือกตั้งทั่วไป หากมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ คตช.พรรคการเมือง ไม่ สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ตามมาตรา ๗ ให้คณะกรรมการกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ ภายใน โดยวันเลือกตั้งที่กำหนดใหม่ต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้กระทำไปก่อนวันที่พรรคกำหนดวันเลือกตั้งใหม่

เพื่อประโยชน์ในการนับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้นับถึงวันเลือกตั้งที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ในมาตรา ๗”

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ความว่า “การนับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้นับถึงวันเลือกตั้งที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ในมาตรา ๗” ในวรรคสอง ควรกำหนดให้นับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้งจนถึงวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ตามร่างมาตรา ๙ ซึ่งจะเป็นคุณแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการในเรื่องการนับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๗ วรรคสอง เป็นหลักการตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๔ ที่บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดตามมาตรา ๑๐๒ หรือมาตรา ๑๐๓ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง แต่เพื่อประโยชน์ในการนับอายุตามมาตรา ๙๕ (๒) และมาตรา ๙๗ (๒) ให้นับถึงวันเลือกตั้งที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๑๐๒ หรือมาตรา ๑๐๓ แล้วแต่กรณี”

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความว่า “ไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง” ในวรรคหนึ่ง ควรปรับบทบัญญัติโดยใช้ถ้อยคำตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๔ ที่บัญญัติความว่า “ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในการเลือกตั้งทั่วไป หากมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ คตช.พรรคการเมือง ไม่ สามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่

คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๗ ให้คณะกรรมการกำหนดวันเลือกตั้งใหม่**ภายใน** โดยวันเลือกตั้งที่กำหนดใหม่ต้องอยู่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง **แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระทั่งเงื่อนไขซึ่งมติสภาที่ได้กระทำไปก่อนวันที่ประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่**"

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๔ กำหนดหลักการในเรื่องการนับอายุแบ่งเป็นสองกรณี คือ กรณีที่หนึ่งการนับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และกรณีที่สองการนับอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความว่า "ให้นับถึงวันเลือกตั้งที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ในมาตรา ๗" ในวรรคสอง นั้น หมายถึงวันเลือกตั้งที่กำหนดเป็นครั้งแรกตามร่างมาตรา ๗ (๑) ภายหลังจากการออกกฎหมายให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปมีผลใช้บังคับ ดังนั้น เสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ "เพื่อประโยชน์ในการนับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้นับถึงวันเลือกตั้งที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ในมาตรา ๗ (๑)"

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า กรณีที่คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ตามร่างมาตรา ๙ มีผลทำให้วันเลือกตั้งที่กำหนดไว้เดิมตามมาตรา ๗ ถูกยกเลิก ดังนั้น บทบัญญัติในวรรคสองควรกำหนดให้นับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้งและอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้งจนถึงวันที่คณะกรรมการเลือกตั้งประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่เพื่อเป็นคุณแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งและผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในวรรคสองของร่างมาตรา ๙ เป็นถ้อยคำตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๔

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๙ เป็นดังนี้

"มาตรา ๙ ในการเลือกตั้งทั่วไป หากมีเหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้**คณะกรรมาการไม่อาจสามารถจัดการเลือกตั้งตามวันที่คณะกรรมการประกาศกำหนดตามมาตรา ๗ ให้คณะกรรมการกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ภายใน** โดยวันเลือกตั้งที่กำหนดใหม่ต้องอยู่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง **แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระทั่งเงื่อนไขซึ่งมติสภาที่ได้กระทำไปก่อนวันที่ประกาศกำหนดวันเลือกตั้งใหม่**

เพื่อประโยชน์ในการนับอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และอายุของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ให้นับถึงวันเลือกตั้งที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ในมาตรา ๗ (๑)"

มาตรา ๑๐

"มาตรา ๑๐ ในการเลือกตั้งทั่วไป หรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากคณะกรรมการให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศให้ยุบหรือขยายระยะเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมและจำเป็นแก่การดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรมได้ และให้นำระยะเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม"

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้เป็นหลักการเดียวกับที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “และให้นำระยะเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” มีความมุ่งหมายใด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ความว่า “และให้นำระยะเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” เป็นการนำกรอบระยะเวลาที่กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการตรวจสอบการเลือกตั้งว่าเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือมีการกระทำทุจริตการเลือกตั้งหรือไม่ โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งหากตรวจสอบพบว่ามีกรณีการกระทำทุจริตการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้เป็นการชั่วคราวได้ แต่ทั้งนี้จะต้องดำเนินการก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔

นายอัษฎพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า อำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการประกาศยื่นหรือขยายระยะเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่นำไปใช้บังคับการประกาศผลการเลือกตั้งที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๑๒ ใช่หรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า หลักการในเรื่องการยื่นหรือขยายระยะเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ เป็นการบัญญัติหลักการโดยยึดแนวทางที่บัญญัติไว้เดิมในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งไม่นำไปใช้กับการประกาศผลการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งภายในหกสัปดาห์ ในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจประกาศผลการเลือกตั้งในวันรุ่งขึ้นก็ได้ อย่างไรก็ตาม หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๐ นำไปใช้กับการเลือกตั้ง ดังนี้ (๑) การเลือกตั้งทั่วไป (๒) การเลือกตั้งใหม่ในการเลือกตั้งทั่วไปสำหรับผู้ได้รับการรับรองผลการเลือกตั้ง หรือผู้ได้รับการเลือกตั้งภายหลังจากที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๑๑๒ และ (๓) การเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง กรณีมีความจำเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมีประกาศยื่นหรือขยายระยะเวลาในการดำเนินการก็ได้ เช่น การยื่นหรือขยายเวลาการรับสมัคร เป็นต้น และสอบถามว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการรับรองผลการเลือกตั้ง หรือผู้ได้รับการเลือกตั้งภายหลังจากที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๑๑๒ จะเริ่มนับสมาชิกภาพเมื่อใด

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการรับรองผลการเลือกตั้ง หรือผู้ได้รับการเลือกตั้งภายหลังจากที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งตามร่างมาตรา ๑๑๒ จะเริ่มนับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้ง ซึ่งจะแตกต่างกับการเริ่มนับสมาชิกภาพของ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้ประกาศผลการเลือกตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๐ บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง”

นายประพันธ์ นายโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ผู้ได้รับการรับรองผลการเลือกตั้งภายหลังจากที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในภายหลังนั้น รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๔ กำหนดให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคสอง บัญญัติว่า “สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๑) ให้เริ่มนับแต่วันเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ส่วนสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตาม (๒) ให้เริ่มนับแต่วันถัดจากวันประกาศชื่อในราชกิจจานุเบกษา และให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้ามาแทนตำแหน่งที่ว่างนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาผู้แทนราษฎรที่เหลืออยู่” ซึ่งจะแตกต่างกับกรณีสมาชิกของสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการรับรองผลการเลือกตั้งภายหลังจากที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้วตามร่างมาตรา ๑๑๒ การนับวาระการดำรงตำแหน่งจะเริ่มนับตั้งแต่วันที่มีการเลือกตั้งทั่วไป

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า ที่ผ่านมาเคยมีการตีความเกี่ยวกับสถานะของผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรว่า กรณีได้รับการรับรองผลการเลือกตั้งไม่พร้อมกันว่าจะเริ่มนับสมาชิกภาพตั้งแต่วันที่ใด ซึ่งจะมีผลถึงสิทธิการรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งในประกาศจะระบุให้มีผลนับแต่วันเลือกตั้ง ดังนั้น สิทธิในการรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งจะมีผลย้อนหลังนับตั้งแต่วันเลือกตั้งด้วยหรือไม่

นายอัษฎ จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ปัญหาเกี่ยวกับการเริ่มนับสมาชิกภาพเป็นประเด็นปัญหาที่ถกเถียงกันมานานว่าจะเริ่มนับสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในวันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้ง หรือในวันใด ซึ่งมีผลถึงสิทธิการรับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตราใดที่กำหนดว่ากรณีพบการทุจริตเลือกตั้งให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ได้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๕ บัญญัติว่า

“มาตรา ๒๒๕ ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกนั้นมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ถ้าผู้กระทำการนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือก แล้วแต่กรณี หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๒๒๔ (๔)

คำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด”

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งแจ้งว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ร่างมาตรา ๑๑๗/๑ วรรคหก บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีคำสั่งระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” และผู้สมัครที่ถูกระดับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้สมัครในการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ได้คะแนนเลือกตั้งในลำดับซึ่งจะเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้คณะกรรมการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ เพื่อให้ได้ผู้รับเลือกตั้งครบจำนวนที่จะพึงมีในเขตเลือกตั้งนั้น”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า จากการตรวจสอบการจ่ายเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จะจ่ายเมื่อเข้ารับหน้าที่คือต้องปฏิญาณตนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๕

ประธานกรรมการกล่าวว่า สิทธิในการได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมีสทธิได้รับตั้งแต่วันที่เริ่มสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคือวันที่มีการเลือกตั้ง เพราะสถานะความเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเกิดขึ้นนับแต่วันที่มีการเลือกตั้ง และสอบถามว่า ความว่า “และให้นำระยะเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” ที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๑๒ มีความมุ่งหมายใด

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ซึ่งแจ้งว่า ความมุ่งหมายของการบัญญัติความว่า “และให้นำระยะเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งตามมาตรา ๑๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” ที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๑๒ เพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๑๒ ควรใช้บังคับกับกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง ไม่ใช่นำมาใช้กับการเลือกตั้งทั่วไป และสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติรองรับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างไว้ด้วยหรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ซึ่งแจ้งว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๑๐ ซึ่งเป็นการบัญญัติลักษณะเดียวกับที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๑๐ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๐ ในการเลือกตั้งทั่วไป หรือการเลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง หากคณะกรรมการให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกประกาศให้ยื่นหรือขยายระยะเวลาหรืองดเว้นการดำเนินการที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามที่บัญญัติในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เฉพาะในการเลือกตั้งนั้น เพื่อให้เหมาะสมและจำเป็นแก่การดำเนินการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยรวดเร็ว สุจริต และเที่ยงธรรมได้ **และให้นำพระราชกำหนดที่ประกาศใช้บังคับโดยอนุโลม** แต่ในการนับระยะเวลาในการประกาศผลการเลือกตั้งให้นับตั้งแต่วันที่**มีการเลือกตั้งใหม่**”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ระยะเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งทั่วไป รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๕ วรรคสี่ บัญญัติว่า “ให้คณะกรรมการ

การเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อตรวจสอบเบื้องต้นแล้ว มีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละเก้าสิบห้าของเขตเลือกตั้งทั้งหมด ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องตรวจสอบเบื้องต้นและประกาศผลการเลือกตั้งให้แล้วเสร็จโดยเร็ว แต่ต้องไม่ช้ากว่าหกสิบวันนับแต่วันเลือกตั้ง ทั้งนี้ การประกาศผลดังกล่าวไม่เป็นการตัดหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่จะดำเนินการสืบสวน ไต่สวน หรือวินิจฉัยกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำการทุจริตในการเลือกตั้ง หรือการเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรมไม่ว่าจะได้ประกาศผลการเลือกตั้งแล้วหรือไม่ก็ตาม”

ประธานกรรมการกล่าวว่า รัฐธรรมนูญไม่มีบทบัญญัติรองรับเกี่ยวกับกำหนดเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องประกาศผลการเลือกตั้งเมื่อใด

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า กำหนดระยะเวลาการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง แม้ในรัฐธรรมนูญจะมีได้บัญญัติไว้ก็สามารถบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้กำหนดขึ้นเพื่อให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการออกประกาศยืนยันหรือขยายระยะเวลาในการจัดการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งได้เช่นเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไป ส่วนการประกาศผลการเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่จะต้องเป็นไปตามหลักการที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ คือ คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องประกาศผลการเลือกตั้งโดยเร็วและไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่มีการเลือกตั้งใหม่

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรานี้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมเป็นไปตามแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่อย่างไร

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้อาจแก้ไขเพิ่มเติมให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่มีการเลือกตั้งใหม่ เพื่อไม่ให้กำหนดเวลาประกาศผลการเลือกตั้งใหม่ถูกกำหนดให้อยู่ภายใต้ระยะเวลาที่กำหนดไว้สำหรับการประกาศผลการเลือกตั้งทั่วไป

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งแก้ไขปรับปรุงบทบัญญัติที่กำหนดเกี่ยวกับการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ และการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง โดยกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการให้ชัดเจนเช่นเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไป ส่วนระยะเวลาในการประกาศผลการเลือกตั้งกรณีสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเลือกตั้งใหม่ และเมื่อมีการแก้ไขปรับปรุงแล้วก็อาจตัดความว่า “แต่ในการนับระยะเวลาในการประกาศผลการเลือกตั้งให้นับตั้งแต่วันที่มีการเลือกตั้งใหม่” ในร่างมาตรานี้ออก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๑๐

มาตรา ๑๑

“มาตรา ๑๑ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกตั้งในการออกระเบียบหรือประกาศ คำสั่ง คำวินิจฉัย และการกระทำอื่นใดที่ได้ดำเนินการตามหมวด ๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และ หมวด ๓ การประกาศผลการเลือกตั้ง อันมิใช่การวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการซึ่งเป็นการใช้อำนาจ โดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด

ในการพิจารณาคดีและการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ให้ประธาน ศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ คำพิพากษา หรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดไม่กระทบถึงการดำเนินการเลือกตั้งหรือการกระทำอื่นใดที่ได้ดำเนินการไป ก่อนศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง”

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ความเดิมของร่างมาตรานี้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเสนอให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณา เทียบเคียงมาจากความในมาตรา ๒๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการ การเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งประสงค์ไม่ให้ศาลปกครองมีอำนาจในการพิจารณาระเบียบ ประกาศ คำสั่ง คำวินิจฉัย หรือการกระทำอื่นใดของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ แต่ความในร่างมาตรานี้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขปรับปรุงอาจทำให้ศาลปกครองมีเขตอำนาจ ในการพิจารณาระเบียบ ประกาศ คำสั่ง คำวินิจฉัย หรือการกระทำอื่นใดของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

ประธานกรรมการกล่าวว่ ที่ผ่านมาในระหว่างที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้บังคับ ศาลปกครองเคยรับฟ้องคดีที่เกี่ยวกับระเบียบ ประกาศ คำสั่ง คำวินิจฉัย หรือการกระทำอื่นใดของคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ในระหว่างที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐ ใช้บังคับ ศาลปกครองเคยรับฟ้องคดีที่เกี่ยวกับระเบียบที่ออกตามความในรัฐธรรมนูญ โดยศาลปกครอง พิจารณาเห็นว่าระเบียบดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครอง ด้วยเหตุนี้ ความในร่างมาตรานี้จึงควรกำหนดให้ชัดเจนว่า บรรดาระเบียบ ประกาศ คำสั่ง คำวินิจฉัย หรือการกระทำอื่นใดที่เกี่ยวกับการจัดการเลือกตั้งของ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง หากไม่กำหนดไว้อย่างชัดเจนอาจส่งผลให้เกิดการฟ้องร้องคดีต่อศาลปกครองซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดการ เลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้กำหนดขึ้นเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการจัดการเลือกตั้งของคณะกรรมการ การเลือกตั้งและทำให้กระบวนการเลือกตั้งเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ทั้งนี้ แม้จะกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งไม่อยู่ในเขตอำนาจของ ศาลปกครอง แต่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการใช้อำนาจดังกล่าวของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ก็อาจฟ้องคดี ต่อศาลยุติธรรมได้ทั้งทางแพ่งและทางอาญา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า

เมื่อปี ๒๕๕๔ มีผู้ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนการประกาศผลการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี ๒๕๕๔ แต่ศาลปกครองพิจารณาเห็นว่าเรื่องดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของศาลฎีกา เพราะการประกาศผลการเลือกตั้งเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งตามความในมาตรา ๒๑๙ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่กำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาและวินิจฉัยคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา บุคคลดังกล่าวจึงได้นำคดีไปฟ้องต่อศาลฎีกาขอให้ศาลฎีกาเพิกถอนการประกาศผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งแต่ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่ากระบวนการและกลไกในการเพิกถอนการประกาศผลการเลือกตั้งไม่มีกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ศาลฎีกาจึงมีคำพิพากษายกฟ้องคดีนั้น นอกจากนี้ ที่ผ่านมายังเคยมีการยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองให้เพิกถอนคำสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครและการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในการเลือกตั้งท้องถิ่นต่อศาลปกครอง ซึ่งศาลปกครองมีคำวินิจฉัยว่าการดำเนินการดังกล่าวของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง อย่างไรก็ตาม ในรัฐธรรมนูญปัจจุบันไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง จึงอาจทำให้เกิดปัญหาในการตีความ และอาจทำให้มีการยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครองให้เพิกถอนการประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือการประกาศผลการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๐ ศาลปกครองเคยพิจารณาวินิจฉัยว่าการประกาศแบ่งเขตเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นการออกกฎซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในรัฐธรรมนูญกำหนดเกี่ยวกับคดีการเลือกตั้งไว้อย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวไว้ว่า ความในมาตรา ๒๓๖ (๗) ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจประกาศผลการเลือกตั้ง การใช้อำนาจในการประกาศผลการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ แต่ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๖๐ ไม่ได้กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการประกาศผลการเลือกตั้งไว้อย่างชัดเจน เพราะคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาเห็นว่าอำนาจในการประกาศผลการเลือกตั้งรวมอยู่ในอำนาจในการจัดการเลือกตั้งแล้ว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในมาตรา ๒๒๖ ของรัฐธรรมนูญ กำหนดให้มีการดำเนินคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งในศาลฎีกา และความในมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญ ก็กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจอย่างไร ซึ่งการใช้อำนาจตามมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญ ดังกล่าวไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองที่จะพิจารณาวินิจฉัย และสอบถามว่า กรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นมีเรื่องใด

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า กรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น คือ เรื่องที่เกี่ยวกับการทุจริตการเลือกตั้งที่มีการกำหนดให้มีการดำเนินคดีในศาลฎีกา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ปัจจุบันมีการฟ้องคดีทุจริตการเลือกตั้งต่อศาลปกครองสูงสุดหรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ที่ผ่านมามีการฟ้องคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่นต่อศาลปกครองที่อยู่ในเขตพื้นที่ ซึ่งศาลปกครองบางแห่งก็รับคดีไว้พิจารณา บางแห่งก็ไม่รับคดีไว้พิจารณาเพราะเห็นว่าเป็นการใช้อำนาจโดยตรงของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น ความในร่างมาตรานี้จึงควรกำหนดให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ในพระราชบัญญัติว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ ไม่ได้มีการกำหนดเรื่องการฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด ทั้งนี้ ผู้แทนสำนักงานศาลปกครองสูงสุดเคยชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ว่า ศาลปกครองสูงสุดจะพิจารณาคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งด้วยความรวดเร็ว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกตั้งในบทขอทรงชี้ขงหรือประทศ ค่ำสั่ง ค่ำวินิจฉัย และทรรทษท่ำอื่นใดที่ไต้ค่ำเนืงทรรดทงทงวด ๑ ทรรเลือกตั้งสงวชิตสภผู้แทนราษฎร และทงวด ๑ ทรรประทศตสทรรเลือกตั้ง อันมิใช่ทรรวินิจฉัยชี้ขงของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งอันมิใช่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ให้ฟ้องคดียื่นต่อศาลปกครองสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่มีเหตุที่จะฟ้องคดีหรือยื่นคำร้อง”

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า การใช้ความว่า “นับแต่มีเหตุที่จะฟ้องคดีหรือยื่นคำร้อง” อาจทำให้มีการฟ้องคดีหรือยื่นคำร้องต่อศาลปกครองสูงสุดเมื่อพบหรือทราบการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งในเวลาใดก็ได้ นอกจากนี้ หากศาลปกครองสูงสุดมีคำวินิจฉัยให้เพิกถอนบรรดาประกาศ คำสั่ง หรือระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือมีคำสั่งคุ้มครองชั่วคราวให้ระงับการบังคับใช้บรรดาประกาศ คำสั่ง หรือระเบียบดังกล่าว อาจทำให้เกิดปัญหาในการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกตั้งในบทขอทรงชี้ขงหรือประทศ ค่ำสั่ง ค่ำวินิจฉัย และทรรทษท่ำอื่นใดที่ไต้ค่ำเนืงทรรดทงทงวด ๑ ทรรเลือกตั้งสงวชิตสภผู้แทนราษฎร และทงวด ๑ ทรรประทศตสทรรเลือกตั้ง อันมิใช่ทรรวินิจฉัยชี้ขงของคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งอันมิใช่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ให้ฟ้องคดียื่นต่อศาลปกครองสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่มีเหตุที่จะฟ้องคดีหรือยื่นคำร้อง แต่มีให้นำมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมาใช้บังคับ”

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ สอบถามว่า ควรกำหนดบังคับให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรานี้กำหนดไว้แล้วว่า คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดไม่กระทบถึงการดำเนินการเลือกตั้งหรือการกระทำอื่นใดที่ได้ดำเนินการไปก่อน ศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง จึงไม่จำเป็นต้องกำหนดบังคับให้ศาลปกครองพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า หากศาลปกครองมีคำสั่งหรือคำพิพากษาเกี่ยวกับการประกาศผลการเลือกตั้งอาจส่งผลกระทบต่อสถานะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ประธานกรรมการกล่าวว่า การประกาศผลการเลือกตั้งเป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

นายณัฐ เล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ สอบถามว่า หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒๔ ของรัฐธรรมนูญ เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญทั้งหมดหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒๔ มีทั้งที่เป็นอำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญและไม่ได้เป็นอำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ การใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เช่น การสั่งระงับการใช้สิทธิเลือกตั้ง การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งชั่วคราว และการจัดการเลือกตั้ง เป็นต้น ส่วนการใช้อำนาจที่ไม่ใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เช่น การออกประกาศ คำสั่ง หรือระเบียบ เป็นต้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า ที่ผ่านมามาตรา ๒๒๔ เคยมีคำวินิจฉัยว่าการสอบสวนและวินิจฉัยเกี่ยวกับการเลือกตั้งของคณะกรรมการการเลือกตั้งมิใช่การกระทำทางปกครอง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๑ ในกรณีที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีได้บัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น การฟ้องคดีหรือการยื่นคำร้องเกี่ยวกับการดำเนินการเลือกตั้งในคราวเลือกตั้งหรือระหว่างเลือกตั้ง คำสั่ง คำวินิจฉัย และ การกระทำอื่นใดที่ได้ดำเนินการตามบทบัญญัติ มาตรา ๑๑๖ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย อันมิใช่การเลือกตั้งซึ่งอันมิใช่เป็นการใช้อำนาจโดยตรงตามรัฐธรรมนูญ ให้ฟ้องคดียื่นต่อศาลปกครองสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่มีเหตุที่จะฟ้องคดีหรือยื่นคำร้อง แต่มีให้นำมาตรวจหรือวิธีการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองมาใช้บังคับ

ในการพิจารณาคดีและการทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุด ให้ประธานศาลปกครองสูงสุดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจออกข้อบังคับโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้การพิจารณาเป็นไปโดยรวดเร็วและเที่ยงธรรม ทั้งนี้ คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองสูงสุดไม่กระทบถึงการดำเนินการเลือกตั้งหรือการกระทำอื่นใดที่ได้ดำเนินการไปก่อนศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง”

มาตรา ๑๑/๑

“มาตรา ๑๑/๑ ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งมีผลใช้บังคับจนถึงวันที่มีการประกาศผลการเลือกตั้งแล้วเสร็จ คณะกรรมการจะเดินทางไปต่างประเทศมิได้”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงกำหนดร่างมาตรานี้ขึ้น

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้เป็นหลักการที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเห็นชอบร่วมกัน

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๑/๑ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๑๑/๒

“มาตรา ๑๑/๒ เมื่อการเลือกตั้งครั้งใดได้ดำเนินการเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการประจำเขตเลือกตั้งสำรวจความเสียหายของสิ่งของที่ใช้ในการเลือกตั้งแล้วแจ้งต่อคณะกรรมการเพื่อรายงานต่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงกำหนดร่างมาตรานี้ขึ้น

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้กำหนดขึ้นเพื่อให้มีการสำรวจความเสียหายของสิ่งของที่ใช้ในการเลือกตั้ง เพราะคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญตั้งข้อสังเกตว่า ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งมีการใช้เงินงบประมาณจำนวนมาก

ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้ในการเลือกตั้งไว้ที่ใด

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งเก็บรักษาสิ่งของที่ใช้ในการเลือกตั้งไว้ที่สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัด และเมื่อเสร็จสิ้นการเลือกตั้งในแต่ละครั้งสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะสำรวจสิ่งของที่ใช้ในการเลือกตั้ง โดยสิ่งของใดสามารถนำกลับมาใช้ได้ ก็จะมีการนำกลับมาใช้ในการเลือกตั้งครั้งต่อไปอีก ส่วนความในร่างมาตรานี้ควรกำหนดคำจำกัดความของคำว่า “เสียหาย” ให้ชัดเจนว่าหมายถึงอะไร เพราะในระเบียบพัสดุจะกำหนดไว้เฉพาะคำว่า “ชำรุด” เท่านั้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า หีบบัตรเลือกตั้งเหล็กยังเก็บรักษาไว้หรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ปัจจุบันหีบบัตรเลือกตั้งเหล็กคงเหลืออยู่ประมาณร้อยละสามสิบ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ยืมไปใช้ในการเลือกตั้งท้องถิ่น โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งได้มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้เก็บรักษา ส่วนหีบบัตรเลือกตั้งกระดาษคงเหลืออยู่ประมาณร้อยละยี่สิบ ทั้งนี้ ในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมาใช้หีบบัตรเลือกตั้งพลาสติกและคูหาพีวีเออร์บอร์ด

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งสิ่งของที่ใช้ในการเลือกตั้งเสียหายมากน้อยเพียงใด

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ในการเลือกตั้งแต่ละครั้งสิ่งของที่ใช้ในการเลือกตั้งจะเสียหายประมาณร้อยละสามสิบ

ประธานกรรมการสอบถามว่า หีบบัตรเลือกตั้งพลาสติกราคาใบละเท่าใด

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า หีบบัตรเลือกตั้งพลาสติกราคาใบละประมาณหลักร้อยเท่านั้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า การเลือกตั้งครั้งหนึ่ง ๆ ใช้หีบบัตรเลือกตั้งครั้งละกี่ใบ

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ที่ผ่านมาการเลือกตั้งครั้งหนึ่ง ๆ จะใช้หีบบัตรเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งละสองใบ รวมใช้หีบบัตรเลือกตั้งทั้งหมดประมาณสองแสนใบ

ประธานกรรมการเสนอร่างมาตรานี้ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติร่างมาตรา ๑๑/๒ ออกทั้งมาตรา

ส่วนที่ ๒ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง

“ส่วนที่ ๒

เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อส่วนที่ ๒ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๒

“มาตรา ๑๒ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหนึ่งคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการรับสมัครเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และดำเนินการที่จำเป็นเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

(๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งไม่น้อยกว่าสามคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการกำหนดหน่วยเลือกตั้ง ที่เลือกตั้ง การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การเพิ่มชื่อ และการถอนชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเลือกตั้ง รวมทั้งมีหน้าที่ในการกำกับดูแลการลงคะแนนเลือกตั้ง การนับคะแนนเลือกตั้ง และการประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง วิธีปฏิบัติหน้าที่ และการพ้นจากตำแหน่งของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งและคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเลือกตั้ง ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลใด เป็นผู้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งได้ตามสมควร

การใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลซึ่งแต่งตั้งโดยผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งทำหน้าที่แทนโดยให้ถือเสมือนว่าผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งได้ดำเนินการเอง ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดความในวรรคสี่จึงกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจมอบหมายให้คณะอนุกรรมการ คณะบุคคล หรือบุคคลซึ่งแต่งตั้งโดยผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งทำหน้าที่แทน

นายณัฐ เล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า การมอบอำนาจดังกล่าวเป็นการมอบอำนาจตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสี่ เป็นต้น “การใดที่เป็นหน้าที่และอำนาจของผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการ ตำรวจเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณบดีตำรวจ คณบดีตำรวจจะออกระเบียบให้ผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือคณะกรรมการ

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างน้อยหนึ่งคน แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นางสาวจิรารัตน์ จันทรัตน์ เลขานุการอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ... ชี้แจงว่า ร่างมาตรานี้มีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. คณะกรรมการการเมือง สภานิติบัญญัติแห่งชาติ มีความเห็นว่า เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งประจำหน่วยเลือกตั้งควรกำหนดคุณสมบัติเพิ่มเติมให้มีสัดส่วนระหว่างเจ้าพนักงานที่มาจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหน่วยเลือกตั้งจำนวนสามคน และเจ้าพนักงานที่มีสิทธิเลือกตั้งนอกหน่วยเลือกตั้งจำนวนสองคน เพื่อประโยชน์ในการถ่วงดุล

๒. นายพนธ์ มรุธพงษ์สาธิต มีความเห็นว่า ควรกำหนดให้มีคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาจากเขตพื้นที่ต่างกันเพื่อเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเอกสารในการเลือกตั้ง ทั้งนี้ เพื่อจะได้ไม่เกิดปัญหาข้าราชการท้องถิ่นเข้ามามีอิทธิพลในการช่วยเหลือนักการเมืองเก่า และเพื่อก่อให้เกิดความเสมอภาคกับผู้สมัครรายใหม่ด้วย

๓. นายนรา หน่อนารถ มีความเห็นว่า การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยควรกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่นี้ ทั้งนี้ เพื่อจะได้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ

๔. ผู้เข้าร่วมสัมมนาในโครงการสัมมนาสาธารณะส่วนใหญ่เห็นว่า กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งควรมีตั้งแต่สี่คนถึงสิบเอ็ดคน นอกจากนี้ ยังมีความเห็นว่า จำนวนดังกล่าวควรพิจารณาตามจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่นั้น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับภาระงาน และควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งชุดสำรอง เพื่อผลัดเปลี่ยนในการปฏิบัติหน้าที่ ส่วนในเรื่องคุณสมบัตินั้นผู้เข้าร่วมสัมมนามีความเห็นที่หลากหลาย เช่น ควรเป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่สิบแปดปีขึ้นไป ควรเป็นบุคคลในพื้นที่หรือทำงานในพื้นที่เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงาน และควรเป็นผู้ที่ผ่านการอบรมเพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาก่อน เป็นต้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องมีจำนวนห้าคน หรือไม่น้อยกว่าห้าคน

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน

ประธานกรรมการสอบถามว่า เมื่อกำหนดให้มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน จึงไม่มีความจำเป็นต้องกำหนดให้มีการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มอีก เพราะความใน (๑) กำหนดให้แต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่น้อยกว่าห้าคนอยู่แล้ว

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติจะมีการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหน่วยเลือกตั้งละห้าคน แต่หากหน่วยเลือกตั้งใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกินกว่าแปดร้อยคน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกสองร้อยคนที่เกินจากแปดร้อยคน จะมีการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเพิ่มขึ้นหน่วยละสองคน

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... ซึ่งแจ้งว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ จะกำหนดให้มีการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหน่วยเลือกตั้งละเก้าคน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความใน (๑) เป็นดังนี้ “คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง **ไม่น้อยกว่า**ห้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งและนับคะแนนเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง ในกรณีที่หน่วยเลือกตั้งใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกิน**ห้า**แปดร้อยคนอาจแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มได้**สี่**ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด”

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ซึ่งแจ้งว่า ในการเลือกตั้งทั่วไปตามรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจำนวนมาก เพราะมีการลงคะแนนเลือกตั้งในบัตรลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเพียงใบเดียวเท่านั้น

ประธานกรรมการสอบถามว่า เหตุใดจึงกำหนดคุณสมบัติของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องมีอายุไม่น้อยกว่าสิบแปดปี

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ซึ่งแจ้งว่า เหตุที่กำหนดคุณสมบัติของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องมีอายุไม่น้อยกว่าสิบแปดปี เพราะประสงค์ให้ผู้ที่มีอายุน้อยเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า ค่าใช้จ่ายค่าตอบแทนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแต่ละคนเป็นจำนวนเท่าใด

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ซึ่งแจ้งว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งใช้จ่ายเงินเป็นค่าตอบแทนให้กับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งคนละประมาณหนึ่งพันบาท โดยจะมีการจ่ายค่าตอบแทนให้กับกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสามวัน คือ วันที่ทำการอบรมกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง วันรับอุปกรณ์การเลือกตั้ง และวันลงคะแนนเลือกตั้ง

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... สอบถามว่า ความในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ใครเป็นผู้ทำหน้าที่ผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ไม่ได้กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ซึ่งแจ้งว่า ความในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ประธานกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งทำหน้าที่แทนผู้อำนวยการประจำหน่วยเลือกตั้ง

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้เป็นไปตาม**ระเบียบ**ที่คณะกรรมการกำหนด”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีความมั่นใจเพียงใดว่าการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินการเลือกตั้งเป็นแบบ “ผู้จัดการหน่วยเลือกตั้งมีอาชีพ” จะไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ

นายณัฐ เล่าสี่สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า รูปแบบการดำเนินการเลือกตั้งแบบ “ผู้จัดการหน่วยเลือกตั้งมืออาชีพ” เป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งในพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ โดยสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้เขียนหลักสูตรการอบรม ส่วนสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติเป็นผู้กำหนดเนื้อหาการอบรม และวิธีการปฏิบัติโดยละเอียด โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้อนุมัติหลักสูตร ซึ่งได้เตรียมการในเรื่องดังกล่าวมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว ดังนั้น จึงเชื่อว่าจะไม่มีปัญหาในทางปฏิบัติ

ประธานกรรมการสอบถามว่า สมาชิกพรรคการเมืองสามารถดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งได้หรือไม่

นายณัฐ เล่าสี่สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ไม่ได้มีการบัญญัติห้ามผู้ที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองเนื่องจากเกรงว่าจะเป็นข้อจำกัดและอาจทำให้ไม่สามารถหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งได้ ทั้งนี้ การแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งจะเน้นเฉพาะว่าในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นกลาง แต่หากมีการร้องเรียนว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ใดเป็นคนของพรรคการเมือง ก็จะถอดผู้นั้นออกจากตำแหน่ง

ประธานกรรมการสอบถามว่า หากมีการดำเนินการเลือกตั้งไปชั่วระยะเวลาหนึ่ง แล้วจึงพบว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจะสามารถถอดถอนได้หรือไม่

นายณัฐ เล่าสี่สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติจะมีการเตรียมกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสำรองอยู่ในทุกอำเภอ เมื่อพบว่าหน่วยเลือกตั้งใดมีปัญหาก็สามารถเปลี่ยนตัวกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ทันที โดยอาศัยมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง และหากการแก้ไขปัญหาไม่สามารถทำได้ทันทีการนั้นก็อาศัยอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งระงับการลงคะแนน และสั่งเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งดังกล่าว

ประธานกรรมการสอบถามว่า คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมีกระบวนการในการเลือกอย่างไร

นายณัฐ เล่าสี่สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า กระบวนการให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ จะกำหนดให้ผู้ำนวยการเลือกตั้งประจำจังหวัดเป็นผู้เสนอรายชื่อผู้สมัครไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อดำเนินการสรรหาและแต่งตั้งต่อไป

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นพรรคสาม ดังนี้ “ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต หรือผู้ตรวจการเลือกตั้ง พบเห็นว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยผู้ใดมีพฤติกรรมปฏิบัติตนไม่เที่ยงธรรม ให้รายงานคณะกรรมการหรือกรรมการโดยทันที และให้คณะกรรมการหรือกรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้พบเห็นพฤติกรรมดังกล่าว ให้กรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนตัวได้แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ” และแก้ไขเพิ่มเติมวรรคสองให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๑๕ ที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นดังนี้ “หลักเกณฑ์และวิธีการแต่งตั้ง และการฝึกอบรม คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ในการฝึกอบรมจะดำเนินการฝึกอบรมผู้มีคุณสมบัติเพื่อสำรองไว้มากกว่าจำนวนที่ต้องใช้จริงไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๓ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมอบหมายแต่งตั้งบุคคลผู้มีสัญชาติไทย และมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือกตั้งเป็นเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้ง ดังต่อไปนี้

(๑) คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ไม่ใช่อัยการ ห้าคน มีหน้าที่เกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกตั้งในที่เลือกตั้งและนับคะแนนเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งแต่ละแห่ง ในกรณีที่หน่วยเลือกตั้งใดมีผู้มีสิทธิเลือกตั้งเกิน สิบแปดร้อยคนอาจแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มได้ สี่ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

(๒) เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยอย่างน้อยหนึ่งคน แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยทำหน้าที่รักษาความปลอดภัยและสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง

หลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้ง และการฝึกอบรม คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งและเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยให้เป็นไปตาม ระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด ในการฝึกอบรมจะดำเนินการฝึกอบรมผู้มีคุณสมบัติเพื่อสำรองไว้มากกว่าจำนวนที่ต้องใช้จริงไม่เกินจำนวนที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขต หรือผู้ตรวจการเลือกตั้ง พบเห็นว่ากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งหรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยผู้ใดมีพฤติการณ์ปฏิบัติตนไม่เที่ยงธรรม ให้รายงานคณะกรรมการหรือกรรมการโดยทันที และให้คณะกรรมการหรือกรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งได้ตามที่เห็นสมควร ในกรณีที่กรรมการเป็นผู้พบเห็นพฤติการณ์ดังกล่าว ให้กรรมการมีอำนาจสั่งเปลี่ยนตัวได้แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ”

มาตรา ๑๔

“มาตรา ๑๔ กรณีก่อนวันเลือกตั้งหากกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีจำนวนไม่ครบ ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งมอบหมายแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้ได้ครบจำนวน”

ประเด็นการพิจารณา

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ กล่าวว่า ความในร่างมาตรา ๑๔ เป็นการแก้ปัญหาคกรกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีจำนวนไม่ครบจำนวน อันเนื่องมาจากเหตุต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการให้อาμισสินจ้าง หรือข่มขู่เพื่อไม่ให้มาปฏิบัติงานในวันเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้มีอำนาจแต่งตั้งย่อมมีอำนาจถอดถอน และแต่งตั้งเพิ่มได้ถ้าจำเป็น ดังนั้น ร่างมาตรา ๑๔ จึงไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้ก็ได้ เนื่องจากสามารถใช้อำนาจตามที่บัญญัติในร่างมาตรา ๑๓ แต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมจนครบจำนวนได้

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๑๓ และร่างมาตรา ๑๔ นำหลักการมาจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยร่างมาตรา ๑๓ เป็นเรื่องการแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งให้ครบจำนวนที่กำหนด ส่วนร่างมาตรา ๑๔ เป็นกรณีที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมีจำนวนไม่ครบให้แต่งตั้งเพิ่มเติมให้ได้ครบจำนวน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๕

“มาตรา ๑๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๓ ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวนแต่มาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับการแต่งตั้งก็ให้ปฏิบัติหน้าที่ได้และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนนเลือกตั้ง

ในกรณีที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งให้มีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับการแต่งตั้งและให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งที่คณะกรรมการประจำเขตเลือกตั้งมอบหมายแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการพิจารณาศึกษาหลักการร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. .... กล่าวว่า กรณีตามร่างมาตรา ๑๕ เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในกรณีที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวนในวันเลือกตั้ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติม

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า เหตุใดในวรรคหนึ่ง จึงกำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมได้ โดยไม่ต้องรายงานไปยังคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อแต่งตั้งบุคคลเพิ่มเติม

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า กรณีที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวนในวันเลือกตั้ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวน เนื่องจากหากรอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเป็นผู้แต่งตั้งอาจทำให้ล่าช้าเสียเวลา ซึ่งในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ก็มีการกำหนดให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมได้เช่นกัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมได้ อาจทำให้เกิดการทุจริตการ

เลือกตั้งได้โดยง่าย โดยอาจมีพรรคการเมืองหรือผู้สมัครรับเลือกตั้งแจ้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งไม่ให้นำปฏิบัติหน้าที่ในวันเลือกตั้ง แล้วให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแต่งตั้งคนของตนมาเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวน ประกอบกับการสื่อสารและการคมนาคมต่างๆ ในปัจจุบันเป็นไปโดยสะดวกจึงควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมในส่วนที่ขาดไปจนครบจำนวน

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า การดำเนินการเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งนั้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกแบบให้มีการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสำรองไว้ในระดับอนุอำเภอ เพื่อเตรียมพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่แทนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ ทำให้มีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าตอบแทนของกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสำรองเพิ่มขึ้น จึงมีข้อทักท้วงว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ได้กำหนดเรื่องดังกล่าวไว้จึงไม่สามารถกระทำได้ ดังนั้น เป็นไปได้หรือไม่ที่จะบัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ประธานกรรมการสอบถามว่า กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งต้องได้รับการฝึกอบรมหรือไม่ และในการฝึกอบรมมีการฝึกอบรมบุคคลเกินกว่าจำนวนที่ต้องใช้จริงในวันเลือกตั้งหรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ผู้ที่จะมาเป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งจะต้องได้รับการฝึกอบรมเป็นเวลาหนึ่งวันโดยฝึกอบรมเท่าจำนวนที่ต้องใช้จริงในวันเลือกตั้ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่มีความจำเป็นต้องแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งสำรองไว้ในระดับอำเภอ แต่ควรฝึกอบรมผู้ที่มีคุณสมบัติให้เกินกว่าจำนวนที่ต้องใช้จริงในวันเลือกตั้ง เพื่อให้มีบุคคลสำรองไว้กรณีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวนในวันเลือกตั้ง นอกจากนี้ แม้ว่าบุคคลที่ได้รับการฝึกอบรมเกินจำนวนจะไม่ได้เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งก็ตาม ก็ถือว่าเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งกับประชาชนอีกทางหนึ่ง ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕ **บทบัญญัติขัณฑ์ขบขตรว ๑๑** ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวนแต่มาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับการแต่งตั้ง ที่ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อแต่งตั้งบุคคลผู้**มีคุณสมบัติ**ได้รับการฝึกอบรมไว้ตามมาตรา ๑๓ **วรรคสอง** เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนนเลือกตั้ง

ในกรณีที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อแต่งตั้งบุคคลผู้**มีคุณสมบัติ**ได้รับการฝึกอบรมไว้ตามมาตรา ๑๓ **วรรคสอง** เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง**ให้มีสิทธิขอไม่รับชดเชยที่หนึ่งของคณะกรรมกรขบขตรวขบขทวเลือกตั้งที่ได้ขบขทวแต่งตั้งและให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้**

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งที่คณะกรรมการประจำเขตเลือกตั้งมอบหมายแต่งตั้งบุคคลผู้**มีคุณสมบัติ**ตาม มาตรา ๑๓ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้เป็นไปตาม**ระเบียบ** ที่คณะกรรมการกำหนด”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามว่า กรณีมีการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแทนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ไม่มาปฏิบัติหน้าที่แล้ว ต่อมากรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ได้ปรากฏตัวที่หน่วยเลือกตั้งแจ้งว่ามีเหตุขัดข้องทำให้ไม่สามารถมาปฏิบัติหน้าที่ได้ตรงเวลาจะดำเนินการอย่างไร

นายณัฐ เล่าสี่รสกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติจะไม่ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ไม่มาปฏิบัติหน้าที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ โดยจะให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่แต่งตั้งขึ้นใหม่แทนกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ไม่มาปฏิบัติหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๕ **ภายในสี่วันก่อนวันเลือกตั้ง** ในวันเลือกตั้ง ถ้าถึงเวลาเปิดการลงคะแนนเลือกตั้งแล้วมีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ครบจำนวนแต่มาไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่ได้รับการแต่งตั้ง ที่ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวปฏิบัติหน้าที่ได้ และให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานให้คณะกรรมการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อแต่งตั้งบุคคลผู้ซึ่งคุณสมบัติได้รับการฝึกอบรมไว้ตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เพิ่มเติมให้ครบจำนวนก่อนการนับคะแนนเลือกตั้ง

ในกรณีที่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่ไม่ถึงกึ่งหนึ่ง ให้กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งที่มาปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งเพื่อแต่งตั้งบุคคลผู้ซึ่งคุณสมบัติได้รับการฝึกอบรมไว้ตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้มีสิทธิลงคะแนนเลือกตั้งที่หน่วยเลือกตั้งดังกล่าวที่มิได้รายงานแต่งตั้งและให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

ในกรณีที่ไม่มีกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งมาปฏิบัติหน้าที่เลย ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งหรือผู้ซึ่งที่คณะกรรมการประจำเขตเลือกตั้งมอบหมายแต่งตั้งบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๓ เป็นกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยเลือกตั้งนั้น

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง ให้เป็นไปตาม**ระเบียบ** ที่คณะกรรมการกำหนด”

มาตรา ๑๖

“มาตรา ๑๖ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ใดขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หรือละทิ้งหน้าที่หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการมีมติให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ใดขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หรือละทิ้งหน้าที่หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการมีมติอำนาจสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ” เนื่องจากหากต้องรอมติจากคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจทำให้เกิดความล่าช้า จึงควรให้เป็นอำนาจของกรรมการการเลือกตั้งในการสั่งให้พ้นจากการปฏิบัติหน้าที่แต่ต้องรายงานให้คณะกรรมการการเลือกตั้งทราบ

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๖ นอกจากที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดวิธีปฏิบัติหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งผู้ใดขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หรือละทิ้งหน้าที่หรือไม่ยอมปฏิบัติหน้าที่ ให้คณะกรรมการมีมติอำนาจสั่งให้ผู้นั้นพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่แล้วรายงานให้คณะกรรมการทราบ”

มาตรา ๑๗

“มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใด เพื่อขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งผู้ใด ถ้าได้ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายโดยเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ เว้นแต่จะรู้ว่าการมอบหมายนั้นมีข้อด้วยกฎหมาย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใด เพื่ออันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการ หรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๑๗ เป็นดังนี้

“มาตรา ๑๗ ห้ามมิให้กรรมการการเลือกตั้ง เลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง จงใจไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ ทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำการอื่นใด เพื่ออันเป็นการขัดขวางมิให้การเป็นไปตามกฎหมาย ประกาศ ระเบียบ หรือคำสั่งของคณะกรรมการหรือคำสั่งของศาลอันเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งผู้ใด ถ้าได้ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายโดยเชื่อโดยสุจริตว่ามีหน้าที่ต้องปฏิบัติตาม ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ เว้นแต่จะรู้ว่าการมอบหมายนั้นมีข้อขัดแย้งกฎหมาย”

มาตรา ๑๘

“มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

(๑) กรรมการการเลือกตั้ง เลขานุการคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการเลือกตั้ง ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด

(๒) ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง

สำหรับบุคคลตาม (๒) ให้เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญานับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้งจนสิ้นสุดแห่งการงานในหน้าที่”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า บุคคลตาม (๑) และ (๒) ของร่างมาตรานี้ถือเป็นเจ้าพนักงานอยู่แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องนำมาบัญญัติไว้อีก

นายณัฐ เล่าสีห์สกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ สอบถามว่า กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้งตาม (๒) เป็นบุคคลที่ไม่ได้รับการแต่งตั้งโดยตรงจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง แต่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง จะถือว่าบุคคลเหล่านี้เป็นบุคคลที่คณะกรรมการการเลือกตั้งแต่งตั้งเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๗ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงาน” ในมาตรา ๑ ของประมวลกฎหมายอาญาบัญญัติว่า “เจ้าพนักงาน” หมายความว่า บุคคลซึ่งกฎหมายบัญญัติว่าเป็นเจ้าพนักงานหรือได้รับแต่งตั้งตามกฎหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ ไม่ว่าจะเป็นประจำหรือครั้งคราว และไม่ว่าจะได้รับค่าตอบแทนหรือไม่” จึงถือได้ว่าบุคคลตาม (๒) เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา อย่างไรก็ดี คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญสามารถคงความในร่างมาตรา ๑๘ ไว้เช่นนี้ได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๘ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๙

“มาตรา ๑๙ คำตอบแทนของผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการการเลือกตั้ง ประจำเขตเลือกตั้ง กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า บุคคลตามร่างมาตรา ๑๙ มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายอย่างอื่นนอกจาก คำตอบแทนด้วยหรือไม่

นายณัฐ เล่าสีห์สวกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๑ ชี้แจงว่า กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งจะได้รับคำตอบแทนเท่านั้น แต่กรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง จะได้รับคำตอบแทนและค่าใช้จ่ายอย่างอื่นด้วย เช่น ค่าพาหนะในการเดินทางไปปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๑๙ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๑๙/๑

“มาตรา ๑๙/๑ ในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งขึ้นตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง มีหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการเลือกตั้งและผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยเหลือการปฏิบัติงานในการเลือกตั้ง และมีหน้าที่ ตรวจสอบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หรือการกระทำใดที่จะเป็นเหตุ ทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม แล้วรายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการการเลือกตั้งทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการกล่าวว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้บัญญัติให้มีผู้ตรวจการเลือกตั้งไว้แล้ว

นางพรพิมล สัมฤทธิ์ผ่อง อนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง ชี้แจงว่า มาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า “ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือการเลือกสมาชิกวุฒิสภา แต่ละครั้ง ให้คณะกรรมการจัดให้มีผู้ตรวจการเลือกตั้งซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งขึ้น เพื่อปฏิบัติหน้าที่ ในแต่ละจังหวัดในระหว่างเวลาที่มีการดำเนินการเลือกตั้ง เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเลือกตั้ง และการกระทำความผิดกฎหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้งและพรรคการเมือง หรือการกระทำใดที่จะเป็นเหตุทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบ ด้วยกฎหมาย แล้วรายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ตรวจการเลือกตั้งมีอำนาจแจ้งเตือนให้ปฏิบัติ ให้ถูกต้องได้ ถ้าไม่มีการดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องให้รายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยเร็ว ในกรณีนี้ ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมีหน้าที่สนับสนุนและอำนวยความสะดวก ในการปฏิบัติงานของผู้ตรวจการเลือกตั้งด้วย”

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อความในมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติให้มีผู้ตรวจการเลือกตั้งไว้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องคงความในร่างมาตรานี้ไว้ และเสนอตัดความในร่างมาตรา ๑๙/๑ ออกทั้งมาตรา

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดรายละเอียดของเรื่องใดไว้แล้ว ก็ไม่ควรนำมาบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้อีก

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๑๙/๑ ออกทั้งมาตรา

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๐๙:๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและกล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๖.๕๕ นาฬิกา

นายสกันธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

นายณฤพนธ์ ฐิติจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สวนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์